

بررسی نقش همیاران پلیس بر کاهش تصادفات در میان خانواده ها

ابطحی، سید مهدی ۱، کبیری، شهاب ۲، مسعودی، سیدعلیرضا ۳

۱- دکترای عمران راه و ترابری، دانشگاه علم و صنعت ایران، رییس دانشگاه صنعتی اصفهان

۲- دکترای مهندسی عمران راه و ترابری، دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی، مربی و عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد واحد نجف آباد اصفهان

۳- دانشجوی کارشناسی ارشد راه و ترابری، گروه عمران مؤسسه آموزش عالی دانش پژوهان پیشرو، اصفهان، ایران

چکیده

با توجه به هدف و ماهیت این پژوهش، توصیفی و از نوع پیمایشی می باشد و ابزار پیمایش در این تحقیق پرسشنامه محقق ساخته می باشد. مطالعات نظری این تحقیق به صورت کتابخانه ای و از طریق مقالات، کتاب ها، مجلات و سایت های معتبر جمع آوری گشته است. برای جمع آوری اطلاعات مربوط به آزمون فرض ها از پرسشنامه استفاده شد. جامعه آماری این تحقیق شامل خانواده های دارای فرزند دانشجو در رده سنی ۱۸-۲۲ سال که در طرح همیار پلیس در اصفهان شرکت داشته اند می باشد. حجم نمونه بر اساس جدول کرجسی مورگان تعیین شده است و در انتخاب نمونه ها از روش تصادفی ساده استفاده شده است. علت استفاده از این روش به این خاطر بوده که واریانس درون گروهی در اینجا زیاد بوده و برای کاهش آن از روش تصادفی ساده استفاده شده است. به این ترتیب تعداد ۳۸۴ نفر به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. نتایج نشان داد که طرح همیاران پلیس در خانواده ها، در پارامترهای مختلف رانندگی از قبیل سرعت و سبقت غیر مجاز و استفاده از تلفن همراه اثرگذاری معنی دار داشته است.

واژه های کلیدی: همیاران پلیس، فرهنگ ترافیک، کاهش تصادفات

مقدمه

تخلف رانندگی ضایعه ای است که سالانه خسارات زیادی برای جوامع مختلف و در سطح وسیعتری برای جامعه جهانی به بار می آورد. در این میان ایرانیان با داشتن تمدن چند هزار ساله در دنیا و سرآمد فرهنگ و اخلاق در جهان متأسفانه در این عرصه جزء کشورهای بی شمار می رود که از این نظر آمار خوبی ندارد. در ایران میزان مرگ و میر ناشی از حوادث رانندگی ۱۵ برابر کشورهای توسعه یافته است و شایع ترین دلیل تصادفات عوامل انسانی گزارش شده است. از عوامل انسانی موثر در تصادفات می توان سرعت غیرمجاز، انحراف به چپ، سبقت غیرمجاز، عدم توجه به جلو و مصرف مواد تخدیرکننده را نام برد (خوش نشان و رهمانی، ۱۳۹۴).

مطالعات انجام شده در خصوص زمینه ها و عوامل بروز تخلفات ترافیکی در کشورهای مختلف، نشان می دهد که در همه کشورها خصوصاً در کشورهای توسعه یافته، عوامل بروز تخلفات بیشتر به ویژگی های شخصیتی رانندگان و هنجارهای غالب اجتماع برمی گردد. از سایر عوامل موثر بر بروز تخلفات و رفتارهای پرخطر در این کشورها می توان به عواملی همچون: عدم آگاهی از عواقب تخلف، ریسک پذیری، قدرت نمایی، میل به قانون شکنی، بی اعتمادی به قانون، عادات نادرست فرهنگی، خشم و عصبانیت، نادرست بودن طرح هندسی مسیر، نقص قوانین، عدم اجرای قوانین، برخورد نامناسب با متخلفان، نظارت نامناسب و احتمال پایین شناسایی تخلفات، وجود زمینه های چانه زنی با پلیس و عدم قطعیت مجازات ها اشاره نمود (سوری و همکاران، ۱۳۹۰).

آموزش و آشنایی دانش آموزان و نوجوانان و کودکان با موارد ایمنی ترافیک و مقررات و تخلفات رانندگی می تواند موجب ارتقای سطح فرهنگ ایمنی و ترافیک و تقویت انضباط اجتماعی، تقویت روحیه مسئولیت پذیری، خودباوری و اعتماد به نفس، نهادینه کردن رعایت و احترام به قوانین اجتماعی و نهایتاً کاهش تخلفات رانندگی و به تبع آن کاهش تلفات انسانی و ضررهای مادی حاصل از سوانح رانندگی شود. طرح همیار پلیس به عنوان یکی از راهکارهای عملی آموزش مقررات راهنمایی و رانندگی به کودکان در سال ۱۳۸۶ با همکاری پلیس راهور و مدیران مدارس و دانش آموزان به اجرا درآمد و اثر این مداخله در سال ۱۳۸۷ مورد ارزیابی قرار گرفت (طیبی، ۱۳۹۱).

به منظور نهادینه کردن اخلاق و فرهنگ ترافیکی در جامعه و انتقال آن به نسل جوان، ضروری است که الگوهای رفتاری در جامعه در کنار علم و تهذیب ساخته شود و رعایت فرهنگ ترافیکی نیز یک فرهنگ اخلاقی است که باید این فرهنگ در جامعه ترویج و گسترش پیدا کند، طرح همیاران پلیس با هدف ترویج فرهنگ ترافیک بین دانش آموزان در مناطق مختلف اجرا شد. در طرح همیاران پلیس ۹ تخلف حادثه ساز شامل سرعت غیرمجاز، سبقت غیرمجاز، حرکت مارپیچ، صحبت با تلفن همراه، صحبت با دیگران، رانندگی در خستگی و خواب آلودگی، نیستن کمربند ایمنی، خوردن مواد خوراکی و بی توجهی به تابلوها و چراغ های ایمنی به دانش آموزان آموزش داده می شود و آنها را موظف می سازد در صورت مشاهده تخلف در خودرویی که سرنشین آن هستند، مورد تخلف را به راننده تذکر داده و در صورت لزوم گزارش نمایند (نیکبخت و همکاران، ۱۳۹۴).

مشارکت عمومی در حفظ، ایجاد و گسترش نظم و امنیت اجتماعی یکی از اهداف پلیس است که باید برای آن برنامه ریزی صحیحی انجام شود. پلیس در اجرای مأموریت های خود هر میزان هم که توان علمی، نیروی انسانی و تجهیزات را افزایش دهد، به تنهایی قادر به پیش گیری از وقوع جرم نیست و تنها راه پیش روی او، مشارکت مردمی است. مشارکت مردم و استفاده پلیس از این ظرفیت موجبات حفظ، ایجاد و گسترش نظم و امنیت اجتماعی را در جامعه فراهم می کند (محمدی، ۱۳۸۹؛ حسن آبادی، ۱۳۸۹؛ رجبزاده، ۱۳۸۹).

در این میان دانش آموزان که طیف وسیعی از افراد جامعه را تشکیل می دهند «۱۴ میلیون نفر» (روابط عمومی وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۸۸)، نقش زیادی در ارتقای امنیت اجتماعی خواهند داشت. از سوی پلیس برنامه هایی در راستای مشارکت دانش آموزان در برقراری نظم و امنیت انجام شده است که از جمله این برنامه ها می توان به اجرای طرح همیار پلیس، نواختن زنگ نظم و انضباط اجتماعی در مدارس، برگزاری مانورهای مختلف با مشارکت دانش آموزان و هم چنین ترغیب و تشویق دانش آموزان به پذیرش مشاغل پلیسی اشاره کرد. باید توجه داشت که اجرای هر یک از این برنامه ها به صورت مقطعی و موقت

کارساز است، بنابراین باید به دنبال راه‌حلی گشت که بتوان از آن طریق مشارکت دانش‌آموزان را در همکاری با نیروهای پلیس افزایش داد. متأسفانه به دلیل ناآشنایی از میزان مشارکت دانش‌آموزان با پلیس و ضعف برنامه‌ریزی مناسب جهت مشارکت، نمی‌توان انتظار زیادی برای مشارکت حداکثری داشت.

- مطالعات انجام شده

نیکبخت و همکاران (۱۳۹۴) تاثیر اخلاق ترافیک شهروندی بر رعایت قوانین راهنمایی و رانندگی را مورد بررسی قرار دادند. نتایج به دست آمده از پژوهش در جامعه مورد مطالعه به صورت میدانی نشان می‌دهد که از متغیرهای مربوط به عوامل انسانی همچون جنس، تحصیلات، ناکارآمدی قوانین و مقررات راهنمایی و رانندگی، عدم احساس عدالت اجتماعی و شاخص‌هایی همچون تاثیر گروه‌های اولیه و ثانویه در جامعه پذیرکردن افراد، رابطه معناداری با میزان رعایت قوانین و مقررات راهنمایی و رانندگی دارد. به زبانی دیگر، اخلاق ترافیکی شهروندی با میزان تخلفات راهنمایی و رانندگی رابطه معناداری دارد. هرچه افراد اجتماع به ابعاد اجتماعی و فرهنگی اخلاق ترافیکی شهروندی توجه و تعهد بیشتری داشته باشند، در عین حال به رعایت قوانین و مقررات راهنمایی و رانندگی الزام بیشتری دارند. این امر نقش موثری در کاهش تخلفات رفتارهای رانندگی و رعایت قوانین و مقررات راهنمایی و رانندگی دارد.

بهروان (۱۳۹۳) در پیمایشی به بررسی عوامل موثر بر رفتار ناهنجار ترافیکی عابرین پیاده در مشهد پرداخته است. جامعه آماری این پژوهش کلیه عابرین پیاده در معابر مناطق مختلف شهر مشهد بوده است. روش نمونه‌گیری، تصادفی سیستماتیک و طبقه‌بندی از تمام مناطق شهر بوده است. نتایج تحقیق بهروان نشان داد که شایع‌ترین نوع رفتار ناهنجار ترافیکی در اولویت اول مربوط است به " چراغ راهنمایی مخصوص وسیله نقلیه و چراغ عابر پیاده "، " خط کشی و تابلو محل عبور عابر پیاده ". میزان تاثیر هر یک از عوامل بر انواع رفتار ناهنجار متفاوت است. مهم‌ترین عوامل موثر بر رفتار ناهنجار ترافیکی عبارتند از: عدم احساس خطر تصادف، فرصت طلبی، فشار همراهان، نبود جریمه برای تخلف عابر پیاده، داشتن عجله. رفیعی (۱۳۹۰) در رساله خود به نقش تعامل بهینه‌ی نیروی انتظامی با آموزش و پرورش در ارتقای فرهنگ نظم و ایمنی ترافیکی کشور پرداخته است. نتایج پژوهش نشان داد که در تعامل نیروی انتظامی با آموزش و پرورش برای ارتقای فرهنگ نظم و ایمنی ترافیکی، پنج عامل نرم‌افزاری، سخت‌افزاری، ساختاری، آموزشی نظری و آموزش عملی تأثیر دارند و با این پنج عامل، فرهنگ ترافیک در سه بُعد دانشی، عاطفی و رفتاری ارتقا پیدا می‌کند. اولبرگ و راندمو^۱ (۲۰۱۶) با مطالعه روی آموزش ترافیکی کودکان و بزرگسالان، تأثیر صفات شخصیتی روی رفتار ترافیکی را مورد مطالعه قرار دادند. در این مطالعه ۵۶٪ از حجم نمونه زنان و ۴۴٪ مردان بودند و میانگین سنی افراد بزرگسال ۱۸/۵ سال بود. از روی پرسشنامه‌های جمع‌آوری شده ۱۹۳۲ نفر که دارای گواهی نامه بودند برای تحلیل انتخاب شدند. پنج ویژگی شخصیتی هیجان‌خواهی، اضطراب، نوع دوستی و بی‌هنجاری انتخاب شدند. چهار ویژگی اول با آزمون شخصیت ۲ و بی‌هنجاری با مقیاس کوهن و اسکولرسنجیده شد. درک خطر با دو گزینه به صورت احتمال وقوع تصادف و نگرانی برای احتمال جراحت در یک تصادف با مقیاس‌های ۷ قسمتی سنجیده شدند. سه مقیاس نیز برای سنجش خطرپذیری در زمینه سرعت، تخطی از قوانین و ابراز وجود تعیین شد. نتایج تحلیل با استفاده از مدل‌سازی معادلات ساختاری نشان داد که نوع دوستی و نگرش نسبت به خطرپذیری، تنها متغیرهایی بودند که بر رفتار مخاطره‌آمیز مستقیماً اثر داشتند.

- روش تحقیق

نوع تحقیق توصیفی و از نوع پیمایشی می‌باشد و ابزار پیمایش در این تحقیق پرسشنامه محقق ساخته می‌باشد. مطالعات نظری این تحقیق به صورت کتابخانه‌ای و از طریق مقالات، کتاب‌ها، مجلات و سایت‌های معتبر جمع‌آوری گشته است. برای

¹ -Olberg and Randemo

² - NEO

جمع آوری اطلاعات مربوط به آزمون فرض ها از پرسشنامه استفاده کردیم. به این صورت که بعد از انتخاب نمونه مورد نظر از جامعه آماری مورد مطالعه، پرسشنامه ها به تعداد مورد نظر تکثیر و با مراجعه حضوری به تمامی خانواده های دارای فرزند همیار پلیس در اصفهان در اختیار شرکت کنندگان در مطالعه قرار گرفت. قبل از تکمیل پرسشنامه توسط تمامی خانواده های دارای فرزند همیار پلیس در اصفهان، توضیحات اولیه در مورد مطالعه و هدف آن و همچنین توضیحات تکمیلی در مورد سوالات برای آنها ارائه شد. برای تکمیل پرسشنامه ها وقت کافی در اختیار شرکت کنندگان قرار گرفت. نوشتن اسم و یا مشخصاتی از شرکت کنندگان برای پرسشنامه ها اجباری نبود تا آنها در کمال راحتی به بیان نظرات خود بپردازند.

جامعه در حقیقت شامل همه ی عناصر جامعه است که موضوع تحقیق درباره آنها مصداق پیدا می کند. به عبارت دیگر جامع، همه ی اعضای واقعی یا فرضی است که محقق علاقه مند است یافته های پژوهش را به آنها تعمیم دهد. بنابراین لازمه نمونه گیری دقیق، تعریف جامعه مورد نظر است. (خورشیدی و قریشی، ۱۳۸۱)

جامعه آماری این تحقیق شامل تمامی خانواده های دارای فرزند همیار پلیس در اصفهان می باشد. تعداد خانواده های دارای فرزند همیار پلیس در اصفهان بسیار زیاد بوده و از جامعه نامحدود پیروی می کند.

حجم نمونه بر اساس جدول کرجسی مورگان تعیین شده است و در انتخاب نمونه ها از روش تصادفی ساده استفاده شده است. علت استفاده از این روش به این خاطر بوده که واریانس درون گروهی در اینجا زیاد بوده و برای کاهش آن از روش تصادفی ساده استفاده شده است. حجم نمونه بر اساس جدول کرجسی و مورگان تعیین شد و در انتخاب نمونه ها از روش نمونه گیری تصادفی ساده استفاده شد. به این ترتیب تعداد ۳۸۴ نفر به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند.

مبانی نظری و مطالعات پیشین این تحقیق به صورت کتابخانه ای و اطلاعات مربوط به آزمون فرضیات با روش میدانی و بوسیله پرسشنامه جمع آوری می گردد. مطالعات نظری این تحقیق به صورت کتابخانه ای و از طریق مقالات، کتاب ها، مجلات و سایت های معتبر جمع آوری می گردد. برای جمع آوری اطلاعات مربوط به آزمون فرض ها از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شد.

در این تحقیق از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شد. این پرسشنامه بعد از تأیید اعتبار و روایی آن در اختیار نمونه آماری مطالعه قرار داده شد. پرسشنامه مذکور شامل ۳ مولفه یا بعد و ۱۵ پرسش بوده است. (اصل پرسشنامه در ضمیمه پایان نامه آمده است). همچنین ترتیب سوالات به صورت زیر بوده است:

- سرعت غیرمجاز: سوالات ۱-۵

- سبقت غیرمجاز: سوالات ۶-۱۰

- استفاده از تلفن همراه: سوالات ۱۱-۱۵

در این تحقیق از پرسشنامه با پاسخ های ۵ گزینه ای طرح لیکرت استفاده شد که دارای ۵ گزینه کاملاً موافق، موافق، نظری ندارم، مخالف و کاملاً مخالف بوده است که به ترتیب نمره ۵ تا ۱ دریافت می کنند. در ابتدای تحقیق بعد از مشخص شدن تعداد دقیق نمونه های شرکت کننده در مطالعه، اقدام به پر کردن پرسشنامه ها در خانواده های دارای فرزند همیار پلیس در اصفهان شد. با مراجعه حضوری به خانواده های دارای فرزند همیار پلیس در اصفهان و انتخاب تصادفی آنها برای پر کردن پرسشنامه، در ابتدا با ارائه توضیحاتی به آنها درباره مطالعه به تعداد لازم پرسشنامه توزیع و به صورت انفرادی خانواده ها اقدام به پر کردن پرسشنامه ها کردند. و در همان جلسه تکمیل و جمع آوری گردید. بعد از تکمیل فرم ها، تمامی آنها وارد نرم افزار SPSS شده و مورد آنالیز آماری قرار گرفتند. بدین ترتیب که داده ها در ابتدا کدگذاری شده و وارد نرم افزار شدند. سپس با استفاده از دو روش آمار توصیفی و استنباطی داده ها مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. بدین ترتیب که ابتدا در بخش های اول و دوم برای توصیف نظرات نمونه آماری در رابطه با سوالات از جدول های توزیع فراوانی و درصد، میانگین و واریانس استفاده شد. این روند در سطح معنی داری ۰/۰۵ انجام گرفت. سپس در بخش سوم فرضیه های تحقیق بر اساس نتایج بدست آمده از بررسی سوالات با استفاده از آمار استنباطی و استفاده از آزمون های مقایسه میانگین و رتبه بندی فریدمن مورد آزمون قرار گرفتند.

- نتایج تحقیق

- سرعت غیرمجاز

جدول ۴-۲۷: نتایج آزمون t تک نمونه‌ای برای تعیین وضعیت موجود مولفه

		میانگین جامعه = ۳			
فاصله اطمینان ۹۵٪		سطح	آماره	اختلاف	نام متغیر
کران بالا	کران پایین	معناداری	آزمون t	میانگین	
۰,۲۳	۰,۱۳	۰,۰۰۱	۷,۱۶	۰,۱۸	سرعت غیرمجاز

برای پاسخ به میزان سرعت غیر مجاز ، میانگین شاخص با میانگین جامعه که برابر با ۳ است، مورد مقایسه قرار گرفتند که نتایج به دست آمده از جدول شماره ۴- ۲۷ نشان می‌دهد که: در مدل سرعت غیر مجاز آماره t محاسبه شده $t=7/16$ در سطح $0/001$ معنادار است. مقایسه اختلاف میانگین این عامل $M=0/18$ با اختلاف میانگین جامعه صفر نشان می‌دهد که طرح همیاران پلیس بر سرعت غیر مجاز درمیان خانواده ها تاثیر مثبت و معناداری دارد.

- سبقت غیرمجاز

جدول ۴-۲۸: نتایج آزمون t تک نمونه‌ای برای تعیین وضعیت موجود مولفه

		میانگین جامعه = ۳			
فاصله اطمینان ۹۵٪		سطح	آماره	اختلاف	نام متغیر
کران بالا	کران پایین	معناداری	آزمون t	میانگین	
۰,۳۵	۰,۲۶	۰,۰۰۱	۱۲,۲۹	۰,۳۱	سبقت غیرمجاز

برای پاسخ به میزان سبقت غیرمجاز ، میانگین شاخص با میانگین جامعه که برابر با ۳ است، مورد مقایسه قرار گرفتند که نتایج به دست آمده از جدول شماره ۴- ۲۸ نشان می‌دهد که: در مدل سبقت غیر مجاز آماره t محاسبه شده $t=12/29$ در سطح $0/001$ معنادار است. مقایسه اختلاف میانگین این عامل $M=0/31$ با اختلاف میانگین جامعه صفر نشان می‌دهد که طرح همیاران پلیس بر سبقت غیرمجاز درمیان خانواده ها تاثیر مثبت و معناداری دارد.

- استفاده از تلفن همراه

جدول ۴-۲۹: نتایج آزمون t تک نمونه‌ای برای تعیین وضعیت موجود مولفه

		میانگین جامعه = ۳			
فاصله اطمینان ۹۵٪		سطح	آماره	اختلاف	نام متغیر
کران بالا	کران پایین	معناداری	آزمون t	میانگین	
۰,۳۱	۰,۲۲	۰,۰۰۱	۱۰,۹۵	۰,۲۶	استفاده از تلفن همراه

برای پاسخ به میزان استفاده از تلفن همراه ، بواسطه استفاده از تلفن همراه میانگین شاخص با میانگین جامعه که برابر با ۳ است، مورد مقایسه قرار گرفتند که نتایج به دست آمده از جدول شماره ۴- ۲۹ نشان می‌دهد که: در مدل استفاده از تلفن همراه آماره t محاسبه شده $t=10/95$ در سطح $0/001$ معنادار است. مقایسه اختلاف میانگین این عامل $M=0/26$ با

اختلاف میانگین جامعه صفر نشان می‌دهد که طرح همیاران پلیس بر کاهش استفاده از تلفن همراه در حین رانندگی درمیان خانواده‌ها تاثیر مثبت و معناداری دارد.

- نتیجه گیری و بحث

یافته‌ها نشان دادند که طرح همیاران پلیس در خانواده‌ها، در پارامترهای مختلف رانندگی از قبیل بستن کمربند ایمنی، سرعت و سبقت غیر مجاز و استفاده از تلفن همراه اثرگذاری معنی دار داشته است. همین نتایج توسط نیکبخت و همکاران (۱۳۹۴) گزارش شده است. راه اصلی فرهنگ‌سازی و نهادینه کردن رفتارها، آموزش صحیح است. آموزش، فاصله‌ی بین شایستگی‌های موجود با شایستگی‌های مطلوب را پُر می‌کند و توانمندی‌های انسان را از قوه به فعل درمی‌آورد. هدف از آموزش، ارائه‌ی باور و دیدگاهی جدید، اصلاح باورهای قبلی و حذف اعتقادات غلط است؛ و چون رفتارهای ارادی انسان، منشأ فکری و اعتقادی دارند، هدف اصلی و نهایی آموزش، تغییر رفتار فرد است. آموزش در طول عمر انسان از لحظه‌ی تولد تا مرگ ادامه دارد و جریان مستمری است که بدون وقفه با زندگی اجتماعی انسان همراهی می‌کند. انسان دائماً از محیط اطراف خود می‌آموزد و این آموزش اعم از رسمی و غیررسمی، کلامی و غیرکلامی، ارادی و غیرارادی و ... می‌باشد. (حسینی، ۱۳۸۷: ۲۵). آموزش و آشنایی دانش‌آموزان در طرح همیاران پلیس با موارد ایمنی و ترافیک و مقررات و تخلفات رانندگی می‌تواند موجب ارتقای سطح فرهنگ ایمنی و ترافیک و تقویت انضباط اجتماعی، تقویت روحیه‌ی مسئولیت‌پذیری، خودباوری و اعتمادبه‌نفس، نهادینه کردن رعایت و احترام به قوانین اجتماعی در خانواده‌ها شده و نهایتاً کاهش تخلفات رانندگی و به تبع آن کاهش تلفات انسانی و ضررهای مادی حاصل از سوانح رانندگی را در بر داشته باشد. مطالعات انجام شده در خصوص زمینه‌ها و عوامل بروز تخلفات ترافیکی در کشورهای مختلف، نشان می‌دهد که در همه کشورها خصوصاً در کشورهای توسعه یافته، عوامل بروز تخلفات بیشتر به ویژگی‌های شخصیتی رانندگان و هنجارهای غالب اجتماع برمی‌گردد. از سایر عوامل موثر بر بروز تخلفات و رفتارهای پرخطر در این کشورها می‌توان به عواملی همچون: عدم آگاهی از عواقب تخلف، ریسک‌پذیری، قدرت‌نمایی، میل به قانون شکنی، بی‌اعتمادی به قانون، عادات نادرست فرهنگی، خشم و عصبانیت، نادرست بودن طرح هندسی مسیر، نقص قوانین، عدم اجرای قوانین، برخورد نامناسب با متخلفان، نظارت نامناسب و احتمال پایین شناسایی تخلفات، وجود زمینه‌های چانه زنی با پلیس و عدم قطعیت مجازات‌ها اشاره نمود (سوری و همکاران، ۱۳۹۰).

کودکان از راه یادگیری، همه‌ی ارزش‌ها را می‌شناسند. کودک از نخستین روز تولد می‌کوشد تا نیازهای خود را به وسیله‌ی مادر و دیگران تأمین کند و از این راه، ارزش‌ها را نیز فرا می‌گیرد؛ سپس با پدر و پس از آن با برادران و خواهران خود مربوط شده و تعداد بیش‌تری از نیازهایش تأمین می‌شود. همین افراد خانواده هستند که به کودک می‌آموزند که کجا و چه وقت می‌تواند بازی کند، چه نوع لباسی بپوشد، چه نوع اسباب‌بازی‌هایی داشته باشد و چه موقع باید بخوابد. بدین ترتیب کودک فرامی‌گیرد که چه چیز درست و چه چیز نادرست است، چه هدفی را باید دنبال کند، از چه چیز دوری گزیند، چه چیز را دوست بدارد و از چه چیز متنفر شود و به‌طورکلی هر یک از اطرافیان کودک، ارزش‌های شخصی خود را به کودک تحمیل می‌کنند. زمانی که کودک رشد کرد و وارد اجتماع بزرگ‌تری شد، ارزش‌های دیگری از طریق مدرسه، مساجد، میدان‌های بازی، باشگاه‌ها و سایر سازمان‌های اجتماعی به او تحمیل می‌شود (اسماعیلی، ۱۳۸۰: ۷۳). هدف از آموزش، یادگیری است. یادگیری منحصر به محیط مدرسه نمی‌باشد، بلکه یادگیری از خانواده شروع شده و در کوچه، خیابان، مسجد، تماشای تلویزیون ادامه می‌یابد. یادگیری به مقطع سنی خاصی محدود نمی‌شود، بلکه تمامی عمر را شامل می‌گردد (حاج مقصود، ۱۳۸۵: ۱۹).

مشارکت عمومی در حفظ، ایجاد و گسترش نظم و امنیت اجتماعی یکی از اهداف پلیس است که باید برای آن برنامه‌ریزی صحیحی انجام شود. پلیس در اجرای مأموریت‌های خود هر میزان هم که توان علمی، نیروی انسانی و تجهیزات را افزایش دهد، به تنهایی قادر به پیش‌گیری از وقوع جرم نیست و تنها راه پیش روی او، مشارکت مردمی است. مشارکت مردم و

استفاده پلیس از این ظرفیت موجبات حفظ، ایجاد و گسترش نظم و امنیت اجتماعی را در جامعه فراهم می‌کند (محمدی، ۱۳۸۹؛ حسن‌آبادی، ۱۳۸۹؛ رجب‌زاده، ۱۳۸۹).

منابع

آواز، زهره و حبیبیان، میقات؛ بررسی جامعه‌شناختی اخلاق ترافیک شهروندی بر تخلفات رانندگی به تفکیک جنسیت، مطالعه موردی کلان شهر تهران، ۱۳۸۹.

حاجی مقصود، محسن. (۱۳۸۵). بررسی اثربخشی برنامه‌های آموزشی (دروس تخصصی) در عملکرد دانشجویان کارشناسی ناپیوسته دانشکده پلیس راهور از دیدگاه دانشجویان پایان‌نامه کارشناسی. پایان‌نامه کارشناس ارشد، دانشکده پلیس راهور دانشگاه علوم انتظامی.

حاجی مقصود، محسن. (۱۳۸۵). بررسی اثربخشی برنامه‌های آموزشی (دروس تخصصی) در عملکرد دانشجویان کارشناسی ناپیوسته دانشکده پلیس راهور از دیدگاه دانشجویان پایان‌نامه کارشناسی؛ پایان‌نامه کارشناس ارشد دانشکده پلیس راهور دانشگاه علوم انتظامی

خوش نشان، محمود و رحمانی، مهدی. (۱۳۹۴). بررسی نقش آموزش عملی مقررات راهنمایی و رانندگی بر کارایی همیاران پلیس مطالعه موردی شهر تهران. انزدهمین کنفرانس بین‌المللی مهندسی حمل و نقل و ترافیک. رستگار، بهرام. (۱۳۸۶). بررسی رابطه آموزش کارکنان با میزان کارایی در حوزه ستادی (مرکزی) وزارت کار و امور اجتماعی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد مدیریت دولتی.

رفیعی، حسن‌رضا. (۱۳۹۰). نقش تعامل بهینه نیروی انتظامی با آموزش و پرورش در ارتقای فرهنگ نظم و ایمنی ترافیکی کشور. رساله دکتری تخصصی در رشته مدیریت آموزشی، تهران: دانشگاه تربیت معلم دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی.

رفیعی، حسن‌رضا. (۱۳۹۰). نقش تعامل بهینه نیروی انتظامی با آموزش و پرورش در ارتقای فرهنگ نظم و ایمنی ترافیکی کشور، رساله دکترای تخصصی در رشته مدیریت آموزشی، تهران: دانشگاه تربیت معلم دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی

سوری، احمد. (۱۳۸۴). روان‌شناسی ترافیک، تهران: نشر عصر و نوشته سوری، حمید، عینی، الهه و منتظری، علی. (۱۳۹۰). نقش همیاران پلیس در میزان تخلفات و سوانح ترافیکی کشور. فصلنامه پژوهش‌های علوم بهداشتی جهاد دانشگاهی پایش. سال نهم، شماره چهارم، صص ۳۳۹-۳۴۸.

شادی‌طلب، رضا (۱۳۸۲). مشارکت در امور شهری. تهران: معاونت شهرداری تهران. شایگان، فریبا (۱۳۸۸). نقش سرمایه اجتماعی پلیس در جلب همکاری مردم در جهت برقراری نظم و امنیت. فصل‌نامه نظم و امنیت انتظامی. سال دوم، شماره ۱، صص ۷۸-۵۹.

طیبی، زهرا. (۱۳۹۱). تحلیل روانشناختی آموزش‌های ایمنی موجود در ایران برای کودکان. مقالات اولین همایش آموزش و یادگیری غیررسمی. صص ۵۰۵-۵۱۷.

علوی‌تبار، علی‌رضا (۱۳۷۹). بررسی الگوی مشارکت کارکنان در اداره امور شهرها. تجارب جهانی و ایران، جلد اول، تهران: مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهری.

گنج‌های، احمد. (۱۳۸۷). ارزش‌یابی تأثیر مشارکت دانش‌آموزان همیار پلیس در رعایت قوانین و مقررات راهنمایی و رانندگی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده اداری و پشتیبانی دانشگاه علوم انتظامی.

گنج‌های، احمد. (۱۳۸۷). ارزش‌یابی تأثیر مشارکت دانش‌آموزان همیار پلیس در رعایت قوانین و مقررات راهنمایی و رانندگی، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم انتظامی دانشکده اداری و پشتیبانی

محمدی، غفار (۱۳۸۹). مشارکت مردم با پلیس امنیت را به دنبال دارد. خبرگزاری حوزه تخصصی دین، چهارشنبه ۱۱ مهرماه.

- مشایخ، فریده. (۱۳۸۳). دیدگاه‌های نو در برنامه‌ریزی آموزشی. چاپ پنجم، تهران: سمت.
- نیکبخت، مهدی، منظمی تبار، جابر و مقصودی، حاجی. (۱۳۹۴). بررسی تاثیر اخلاق ترافیک شهروندی بر رعایت قوانین راهنمایی و رانندگی؛ مطالعه موردی شهر اصفهان. پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه علوم انتظامی امین.
- Mock C, Kobusingye O, Anh le V, Afukaar F, Arreola-Risa C. Human resources for the control of road traffic injury. *Bulletin of World Health Organization* 2005; 4: 294-300.
- Murray C, Lopez A. Alternative projections of mortality and disability by cause 1990-2020, *Global burden of disease study*. London 1997; 349: 1498-504
- Terpstra, j, (2008). police, local government, and citizen as participants in local security networks. *Police practice and research*, volume 9, issue 3, July.
- Yonesian M, Moradi A. Knowledge, attitude and practice of Tehranian drivers on traffic legislation. *Health Faculty and Health Research Institute* 2004; 3:57-66
- Yonesian M, Moradi A. Knowledge, attitude and practice of Tehranian drivers on traffic legislation. *Health Faculty and Health Research Institute* 2004; 3: 57-66.